SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 3119

S P R A W O Z D A N I E

KOMISJI POLITYKI SPOŁECZNEJ I RODZINY

o senackim projekcie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (druk nr 2137) oraz poselskim projekcie ustawy o statusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej i Korpusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej wobec dyktatury komunistycznej PRL w latach 1956-1989 oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druk nr 2342)

Sejm – zgodnie z art. 39 ust. 2 Regulaminu Sejmu – skierował: na 63. posiedzeniu w dniu 14 marca 2014 r. senacki projekt ustawy z druku nr 2137 oraz na 69. posiedzeniu w dniu 10 czerwca 2014 r. poselski projekt ustawy z druku nr 2342 do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny w celu rozpatrzenia.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny po rozpatrzeniu tych projektów ustaw na posiedzeniach w dniach 7 maja i 25 czerwca 2014 r. oraz 4 lutego 2015 r.

wnosi:

W y s o k i S e j m uchwalić raczy załączony projekt ustawy.

Komisja – zgodnie z art. 43 ust. 3 Regulaminu Sejmu – przedstawia, na żądanie wnioskodawcy, następujący wniosek mniejszości:

projektowi ustawy nadać brzmienie:

„USTAWA

z dnia 2014 r.

o statusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej i Korpusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej wobec dyktatury komunistycznej PRL w latach 1956–1989 oraz o zmianie niektórych innych ustaw

Rzeczypospolita Polska uznaje szczególne zasługi dla Polski tych wszystkich jej obywateli, którzy w latach 1956–1989 z narażeniem własnego życia, wolności osobistej i majątku prowadzili polityczną walkę o suwerenność i niepodległość Ojczyzny w jawnych i podziemnych organizacjach niepodległościowych, w działalności cywilnej i opozycyjnej, w tym w szczególności w NSZZ „Solidarność”.

Uczestnikom politycznej walki o suwerenność i niepodległość Polski oraz ofiarom represji totalitarnego systemu PRL, należy się głęboki szacunek wszystkich rodaków oraz, zgodnie z art. 19 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, szczególna troska i opieka ze strony instytucji państwowych, samorządów terytorialnych i organizacji społecznych.

Dla oddania należnej czci, szacunku i sprawiedliwości tym wszystkim, którzy w latach 1956–1989 czynnie działali na rzecz wolnej i suwerennej Polski, przyczyniając się do odzyskania przez nasz Kraj niepodległości – uchwala się co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Ustawa reguluje zasady przyznawania statusu Weterana Opozycji Antykomunistycznej.
2. Status Weterana Opozycji Antykomunistycznej – zwanego dalej „weteranem” – może otrzymać osoba będąca działaczem opozycji antykomunistycznej lub osoba represjonowana z powodów politycznych.
3. Nie przyznaje się statusu weterana jedynie z tytułu samej przynależności do NSZZ „Solidarność” i innych organizacji opozycyjnych w latach 1956–1989.

Art. 2.

Status weterana może uzyskać wyłącznie osoba posiadająca nieposzlakowaną i nie budzącą wątpliwości opinię działacza opozycji antykomunistycznej, która nie była pracownikiem, funkcjonariuszem, żołnierzem, tajnym informatorem lub pomocnikiem organów bezpieczeństwa państwa określonych w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 424 z późn. zm.[1)]).

Art. 3.

[1)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 64, poz. 432, Nr 83, poz. 561, Nr 85, poz. 571 i Nr 140, poz. 983, z 2009 r. Nr 178, poz. 1375, z 2010 r. Nr 79, poz. 522, Nr 94, poz. 602 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2012 r. poz. 908, 1529.

1. Działaczem opozycji antykomunistycznej jest osoba, która w okresie od dnia 1 stycznia 1956 r. do dnia 4 czerwca 1989 r., przez co najmniej 6 miesięcy:
   1) była członkiem nielegalnej organizacji, której cele zmierzały do odzyskania przez Polskę niepodległości, suwerenności lub respektowania praw człowieka i praw pracowniczych, lub
   2) prowadziła w sposób zorganizowany, zagrożoną odpowiedzialnością karną, działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania praw człowieka i praw pracowniczych.
2. Za nielegalne organizacje nie uznaje się organizacji niezależnego ruchu związkowego i niezależnego ruchu studenckiego działających w okresie od dnia 31 sierpnia 1980 r. do dnia ich rejestracji przed dniem 13 grudnia 1981 r.

Art. 4.

Osobą represjonowaną z powodów politycznych jest osoba, która w okresie od dnia 1 stycznia 1956 r. do dnia 4 czerwca 1989 r.:

1) przebywała w:
   a) więzieniu lub innym miejscu odosobnienia na terytorium Polski na mocy wyroku wydanego w latach 1956–1989, albo bez wyroku, jednorazowo na okres dłuższy niż 48 godzin lub wielokrotnie na łączny okres powyżej 30 dni, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania praw człowieka i praw pracowniczych, lub
   b) ośrodku odosobnienia na podstawie art. 42 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym (Dz. U. Nr 29, poz. 154, z 1982 r. Nr 3, poz. 18, z 1989 r. Nr 34, poz. 178 oraz z 2011 r. Nr 64, poz. 342) za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania praw człowieka i praw pracowniczych, lub
2) pełniła służbę wojskową, do której odbycia została obowiązana pod pozorem wykonania ciążącego na niej obowiązku obrony, w szczególności w wojskowym obozie specjalnym, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania praw człowieka;
3) brała udział w zbiorowym wystąpieniu wolnościowym na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania praw człowieka i praw pracowniczych, i w związku z tym:
   a) na skutek działania wojska, milicji lub organów bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r Nr 63, poz. 424, z późn. zm.[2)]), zwanych dalej „organami bezpieczeństwa państwa”, poniosła śmierć, doznała uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia na okres dłuższy niż siedem dni,
   b) była inwigilowana przez organy bezpieczeństwa państwa, a wobec niej podjęto bezprawne działanie polegające na popełnieniu na jej szkodę przestępstwa lub wykroczenia,

[2)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 64, poz. 432, Nr 83, poz. 561, Nr 85, poz. 571 i Nr 140, poz. 983, z 2009 r. Nr 178, poz. 1375, z 2010 r. Nr 79, poz. 522, Nr 94, poz. 602 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2012 r. poz. 908, 1529.

c) była pozbawiona możliwości wykonywania swojego zawodu,

d) została z nią bezprawnie rozwiązana umowa o pracę,

e) została relegowana z uczelni wyższej lub innej szkoły lub

f) była objęta zakazem publikacji przez Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk, wojewódzki lub miejski urząd kontroli prasy, publikacji i widowisk albo Główny Urząd Kontroli Publikacji i Widowisk lub okręgowy urząd kontroli publikacji i widowisk przez okres dłuższy niż jeden rok lub

4) była poszukiwana listem gończym, oskarżona lub skazana za popełnienie przestępstwa lub wielokrotnie skazywana za popełnienie wykroczenia, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania praw człowieka.

Art. 5.

W wyjątkowych wypadkach status weterana może uzyskać osoba pracująca w strukturach i formacjach aparatu władzy PRL, która w latach 1956–1989 przez okres co najmniej 12 miesięcy prowadziła możliwą do udowodnienia współpracę z organizacjami i środowiskami opozycyjnymi wobec dyktatury PRL w kraju lub zagranicą, w szczególności poprzez przekazywanie informacji istotnych z punktu widzenia funkcjonowania organizacji i środowisk opozycyjnych, lub która prowadziła samodzielną i ukrytą, ale możliwą do udowodnienia i poświadczenia działalność na rzecz dobra narodu i niepodległego bytu polskiego państwa z narażeniem na represje.

Art. 6.

Przepisy ustawy stosuje się także do osób, które nigdy nie zostały internowane lub uwięzione, ale w okresie od dnia 1 stycznia 1956 r. do dnia 4 czerwca 1989 r i w ramach działalności na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania praw człowieka i praw pracowniczych, nie działając na szkodę środowiska opozycyjnego i niepodległego bytu państwa polskiego, spełniając wymogi art. 2 ustawy przez co najmniej 6 miesięcy działały w podziemnej drukarni lub prowadziły ją lub należały do zespołów redakcyjnych tych wydawnictw.

Art. 7.

Dzień 31 sierpnia ustanawia się Dniem Weterana Opozycji Antykomunistycznej.

Rozdział 2
Uzyskiwanie statusu Weterana

Art. 8.

1. Status weterana w drodze decyzji administracyjnej przyznaje Kierownik Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych na pisemny wniosek weterana, wdowy lub wdowca po weteranie lub innego członka rodziny zmarłego weterana.
2. Wniosek wymieniony w ust. 1 może złożyć, niezależnie od tego czy weteran jest jej członkiem, stowarzyszenie zrzeszające osoby represjonowane lub działaczy opozycji antykomunistycznej wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego lub wpisane do ewidencji

stowarzyszeń zwykłych przed dniem wejścia w życie ustawy i we władzach którego nie zasiadają osoby wpisane do katalogu pracowników, współpracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy organów bezpieczeństwa państwa na podstawie art. 52a pkt. 6 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r., Nr 63, poz. 424 z późn. zm.[3)])

3. Do wniosku dołącza się dokumenty potwierdzające prowadzenie działalności opozycyjnej oraz doznane represje, w tym rekomendacje stowarzyszeń zrzeszających osoby represjonowane lub działaczy opozycji antykomunistycznej wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego lub wpisane do ewidencji stowarzyszeń zwykłych przed dniem wejścia w życie ustawy i we władzach którego nie zasiadają osoby wpisane do katalogu pracowników, współpracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy organów bezpieczeństwa państwa na podstawie art. 52a pkt. 6 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r., Nr 63, poz. 424 z późn. zm.[4)]).
4. Wraz z wnioskiem składa się oświadczenie poparte stosownymi dokumentami o już otrzymanym od państwa polskiego odszkodowaniu lub zadośćuczynieniu z tytułu doznanych represji, o których mowa w art. 3–6, lub oświadczenie o nie otrzymaniu odszkodowania lub zadośćuczynienia z tytułu doznanych represji, o których mowa w art. 3–6.
5. Wdowa lub wdowiec po weteranie lub inni członkowie rodziny zmarłego weterana do wniosku dołącza także kopię odpisu skróconego aktu zgonu weterana oraz kopię skróconego aktu małżeństwa potwierdzającą zawarcie małżeństwa przez weterana.
6. Decyzje wydane przed dniem wejścia w życie ustawy przez Kierownika Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych lub osoby przez niego upoważnionej w sprawie świadczenia pracy po 1956 r. na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych, nielegalnych w rozumieniu przepisów obowiązujących do kwietnia 1989 r., lub w sprawie pozostawania bez pracy z powodów politycznych uznaje się za równoznaczne z decyzją o przyznaniu statusu weterana, o której mowa w art. 8 ust. 1.

Art. 9.

1. Po otrzymaniu wniosku Kierownik Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych występuje do Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu o przekazanie informacji o treści posiadanych przez Instytut dokumentów dotyczących Wnioskodawcy w szczególności, czy z treści tych dokumentów nie wynika, że wnioskodawca był pracownikiem, funkcjonariuszem lub żołnierzem organów bezpieczeństwa państwa określonych w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r., Nr 63, poz. 424 z późn. zm.[5)]), albo czy w archiwum Instytutu

---

[3)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 64, poz. 432, Nr 83, poz. 561, Nr 85, poz. 571 i Nr 140, poz. 983, z 2009 r. Nr 178, poz. 1375, z 2010 r. Nr 79, poz. 522, Nr 94, poz. 602 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2012 r. poz. 908 i 1529.

[4)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 64, poz. 432, Nr 83, poz. 561, Nr 85, poz. 571 i Nr 140, poz. 983, z 2009 r. Nr 178, poz. 1375, z 2010 r. Nr 79, poz. 522, Nr 94, poz. 602 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2012 r. poz. 908 i 1529.

[5)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 64, poz. 432, Nr 83, poz. 561, Nr 85, poz. 571 i Nr 140, poz. 983, z 2009 r. Nr 178, poz. 1375, z 2010 r. Nr 79, poz. 522, Nr 94, poz. 602 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2012 r. poz. 908 i 1529.

Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu zachowały się dokumenty wytworzone przez wnioskodawcę lub przy jego udziale, w ramach czynności wykonywanych w charakterze tajnego informatora lub pomocnika przy operacyjnym zdobywaniu informacji.

2. Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu obowiązany jest przedstawić informacje, o których mowa w ust. 1, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia żądania ich przedstawienia.
3. Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu udziela pomocy w sporządzeniu wniosku o stwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.
4. W przypadku wznowienia postępowania na podstawie art. 145 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267), przepisu art. 146 § 1 tej ustawy nie stosuje się.

Art. 10.

1. Wydanie decyzji w sprawie statusu weterana następuje po zasięgnięciu opinii Rady Konsultacyjnej przy Kierowniku Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz organizacji zrzeszającej wnioskodawcę lub nie zrzeszającej go, ale odpowiadającej terenowi, z którego wnioskodawca pochodzi.
2. W skład Rady Konsultacyjnej przy Kierowniku Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wchodzi od 15 do 20 członków.
3. Radę Konsultacyjną tworzą przedstawiciele ogólnokrajowych stowarzyszeń osób represjonowanych uprawnionych do wydawania rekomendacji, o których mowa w art. 8 ust. 3 oraz przedstawiciel NSZZ Solidarność, przedstawiciel NSZZ RI Solidarność i przedstawiciel Stowarzyszenia Niezależne Zrzeszenie Studentów.
4. Delegowani członkowie Rady są powoływani i odwoływani przez Kierownika Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.
5. Kadencja członka Rady wynosi pięć lat.
6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb powołania i pracy Rady Konsultacyjnej, mając na uwadze możliwość reprezentowania stowarzyszeń osób represjonowanych.
7. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia wysokość diet przysługujących członkom Rady Konsultacyjnej z tytułu delegacji i kosztów podróży oraz wykonywanych przez nich zadań, uwzględniając ich zakres.
8. Kierownik Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może odwołać członka Rady w trakcie trwania kadencji jedynie na wniosek delegującej członka organizacji.
9. Kierownik Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych publikuje katalog zawierający dane Osób Represjonowanych.
10. W katalogu umieszcza się imię i nazwisko Weterana (imiona i nazwiska, w tym imiona i nazwiska poprzednie, jeżeli były używane oraz nazwisko rodowe), imiona rodziców, datę i miejsce urodzenia oraz nazwę nielegalnej organizacji, której był działaczem.

Art. 11.

W wydanej decyzji o statusie Weterana określa się okres pozbawienia Weterana wolności oraz pobytu w miejscu odosobnienia.

Art. 12.

Członkowie posiadający status Weterana Opozycji Antykomunistycznej tworzą Korpus Weterana Opozycji Antykomunistycznej.

Art. 13.

1. Kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych na wniosek weterana, o stwierdzonym statusie weterana, wydaje legitymację oraz nadaje odznakę honorową weterana.
2. Kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych na wniosek członka rodziny weterana o stwierdzonym statusie weterana, nadaje odznakę pamiątkową.
3. Do wniosku o wydanie legitymacji weterana dołącza się aktualną fotografię weterana, odzwierciedlającą w sposób niebudzący wątpliwości jej wizerunek twarzy.
4. Do wydawania legitymacji, odznaki honorowej oraz odznaki pamiątkowej stosuje się odpowiednio przepisy działu VII ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.
5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzór legitymacji oraz wzór odznaki honorowej i odznaki pamiątkowej, mając na względzie konieczność zróżnicowania legitymacji i wzorów odznak, ze względu na spełnienie warunków, o których mowa w art. 3–6.

Rozdział 3

Uprawnienia medyczne i socjalne

Art. 14.

Weterani korzystają z pierwszeństwa do środowiskowej opieki socjalnej w miejscu zamieszkania, w uzyskaniu miejsc w domach pomocy społecznej, w szczególności w domach przeznaczonych dla kombatantów.

Art. 15.

1. Weteranom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej oraz w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych, może być przyznana pomoc pieniężna.
2. Pomoc pieniężna może być również przyznana na częściowe pokrycie kosztów zakupu wózka inwalidzkiego, sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych, dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju inwalidztwa oraz opłacanie pomocy pielęgnacyjnej.
3. Pomoc pieniężną w pierwszej kolejności przyznaje się osobom wymagającym takiej pomocy, które ukończyły 75 lat.

4. Pomoc pieniężna przysługuje również pozostałym po weteranach wdowom lub wdowcom – emerytom, rencistom, inwalidom, osobom pobierającym uposażenie w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne.”;

Art. 16.

1. Pomoc pieniężna może być przyznana, jeżeli:
   1) dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza 220% kwoty, o której mowa w art. 85 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zwanej dalej „najniższą emeryturą”;
   2) dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 150% najniższej emerytury;
2. Pomoc pieniężna może być przyznana na zakup sprzętu rehabilitacyjnego ułatwiającego życie osobie całkowicie niezdolnej do pracy i do samodzielnej egzystencji – w przypadku gdy dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 300% najniższej emerytury.
3. Pomoc pieniężna jest przyznawana w formie:
   1) pomocy doraźnej – jednorazowej:
      a) w przypadku trudnej sytuacji materialnej, także w razie zaistnienia zdarzeń losowych – do wysokości 150% najniższej emerytury,
      b) na częściowe pokrycie kosztów:
         – zakupu wózka inwalidzkiego, sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych ułatwiających pracę i życie,
         – dostosowania pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju inwalidztwa
         – do wysokości 300% najniższej emerytury;
   2) pomocy okresowej – do wysokości 100% najniższej emerytury miesięcznie, w szczególności na:
      a) zaspokojenie potrzeb bytowych i ochronę zdrowia w przypadku długotrwałej choroby powodującej wzrost kosztów utrzymania, zakupu leków, środków opatrunkowych oraz dojazdów do zakładów opieki zdrowotnej na zabiegi medyczne i rehabilitacyjne,
      b) usługi pielęgnacyjne niezbędne ze względu na wiek i stan zdrowia,
3. Pomoc pieniężną w formie okresowej wypłaca się do czasu ustania przyczyn, które stanowiły podstawę jej przyznania, jednak nie dłużej niż do końca terminu określonego w decyzji przyznającej tę pomoc.

Art. 17.

1. Ustalanie prawa i wypłata pomocy pieniężnej należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę.
2. Podziału środków finansowych na pomoc pieniężną dokonuje Kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Art. 18.

1. Pomoc pieniężna może być przyznana na wniosek osób, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 4.

2. Wniosek o przyznanie pomocy pieniężnej składa się w ośrodku pomocy społecznej właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osób, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 4.

Art. 19.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach Weteranom i innym osobom uprawnionym, a także pozostałym po nich wdowom lub wdowcom – emerytom, rencistom, inwalidom, osobom pobierającym uposażenie w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne, na ich wniosek, Kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może przyznać pomoc pieniężną na innych warunkach, niż określone w art. 16 ust. 1 i 2.

Art. 20.

1. Do spraw związanych z przyznawaniem pomocy pieniężnej przez gminę stosuje się odpowiednio przepisy art. 6 pkt 3, 10, 14 i 16, art. 8 ust. 3–6 i ust 9–13, art. 11 ust. 1, art. 12 i art. 13, art. 100, art. 101 ust. 2, 3, 6 i 7, art. 104 i art. 105, art. 106 ust. 1 i 3–6, art. 106a, art. 107, art. 109 i art. 110 ust. 7 i 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.[6)]).
2. Do postępowania w sprawie przyznania pomocy pieniężnej przez Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267).

Art. 21.

Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, dokumenty, które należy dołączyć do wniosku o przyznanie pomocy pieniężnej, mając na względzie konieczność zapewnienia sprawności postępowania przy jej przyznawaniu.

Rozdział 4

Uprawnienia obywatelskie i honorowe

Art. 22.

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej występuje do Prezydenta Rzeczpospolitej Polskiej o nadanie Krzyża Wolności i Solidarności osobie, która uzyskała status Weterana Opozycji Antykomunistycznej.

Art. 23.

1. Przyznaje się Weteranowi comiesięczną Rentę Weterana w wysokości najniższej emerytury ogłaszanej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440, 1717 i 1734), w kwocie obowiązującej w dniu złożenia wniosku, jeżeli dochód weterana nie przekracza kwoty odpowiadającej 75% średniej krajowej płacy brutto publikowanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

[6)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1544 i 1548 oraz z 2013 r. poz. 509 i 1650.

2. Renta wskazana w ust. 1 podlega corocznej waloryzacji o wskaźnik inflacji, zgodnie ze średniorocznym wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych publikowanym przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.
3. W przypadku śmierci Weterana przyznana renta jest wypłacana dożywotnio współmałżonkowi pod warunkiem, że współmałżonek takiej renty nie posiada i brak jest w stosunku do jego osoby w archiwach Instytutu Pamięci Narodowej dokumentów, o których
4. Wypłaty renty dokonuje Kierownik Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z części budżetu państwa, której jest dysponentem.
5. Renta przyznawana jest na podstawie decyzji Kierownika Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych stwierdzającej spełnienie warunków, o których mowa w art. 23 niniejszej ustawy.
6. Do wniosku wdowa lub wdowiec po działaczu opozycji lub osobie represjonowanej dołącza kopię odpisu skróconego aktu zgonu działacza opozycji lub osoby represjonowanej oraz kopię odpisu skróconego aktu małżeństwa potwierdzającego zawarcie małżeństwa przez weterana.
7. Renta Weterana przysługuje oprócz emerytury lub renty i nie jest uwzględniana przy obliczaniu wysokości świadczeń określonych w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 24.

1. Weteran ubiegający się o przyznanie renty weterana jest obowiązany przedstawić zaświadczenie właściwego miejscowo urzędu skarbowego o wysokości dochodów uzyskanych w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku.
2. Weteran, który otrzymał rentę honorową jest obowiązany składać Kierownikowi Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych raz na rok, w terminie do dnia 30 kwietnia danego roku, oświadczenie o dochodach uzyskanych w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku.
3. W razie gdy weteran nie złoży oświadczenia w terminie, o którym mowa w ust. 2, Kierownik Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wstrzymuje wypłatę renty honorowej do czasu złożenia deklaracji.
4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi w drodze rozporządzenia, wzór oświadczenia o dochodzie osoby oraz dane, które powinny być zawarte w oświadczeniu.

Art. 25.

1. Weteranom przysługuje ulga taryfowa w wysokości 50% przy przejazdach środkami komunikacji miejskiej.
2. Weteranom i innym osobom uprawnionym – emerytom i rencistom oraz osobom pobierającym uposażenie w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne, poza uprawnieniami określonymi w ust. 1, przysługuje ulga w wysokości 51% w komunikacji krajowej przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w:
   1) 1 i 2 klasie pociągów osobowych i pospiesznych i autobusowego w komunikacji zwykłej i przyspieszonej – na podstawie biletów jednorazowych,

2) 2 klasie pociągów innych niż osobowe i pospieszne – na podstawie biletów jednorazowych;

3. Osoba uprawniona do ulgowego przejazdu, o której mowa w ust. 2 pkt 2, korzystająca z przejazdu w klasie 1, zobowiązana jest do uiszczenia dopłaty w wysokości stanowiącej różnicę między należnością za pełnopłatny przejazd w klasie 1 a należnością za pełnopłatny przejazd w klasie 2.
4. Uprawnienie, o których mowa w ust. 2, przysługują również wdowom lub wdowcom – emerytom i rencistom oraz osobom pobierającym uposażenie w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne pozostałym po weteranach.
5. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentów poświadczających uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów, o których mowa w ust. 2 pkt 1–2 i ust. 3, mając na względzie konieczność zapewnienia identyfikacji osób uprawnionych do ulgowych przejazdów
7. Właściwe organy administracji rządowej oraz organy jednostek samorządu terytorialnego i ich związków określają szczegółowe zasady stosowania ulg i uprawnień, o których mowa w ust. 1–3.

Art. 26.

Weterani są zapraszani przez władze państwowe i samorządowe na oficjalne lokalne i centralne święta i inne uroczystości dotyczące spraw niepodległego bytu państwa polskiego oraz traktowani przez nie jako specjalni goście honorowi.

Art. 27.

W ustawie o zmianie ustawy o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych w latach 1956–1989 wprowadza się następujące zmiany:

1) Tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:

„Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar wystąpień wolnościowych w latach 1956–1989”;

2) Preambuła do ustawy otrzymuje brzmienie:

„W trosce o zachowanie i utrwalenie w pamięci obywateli Rzeczypospolitej Polskiej wystąpień wolnościowych w latach 1956–1989, które doprowadziły do odzyskania w 1989 r. suwerennego i demokratycznego bytu przez Państwo Polskie, oraz mając na względzie:

– czyny obywateli podejmowane w trakcie zbiorowych, jak i indywidualnych wystąpień wolnościowych w latach 1956–1989 w obronie wolności, godności człowieka oraz praw obywatela przed komunistycznym ustrojem totalitarnym,
– oddanie należnej sprawiedliwości obywatelom Państwa Polskiego, którzy w walce z komunistycznym ustrojem totalitarnym łamiącym prawa człowieka i obywatela ponieśli śmierć podczas tych wystąpień wskutek działań wojska, milicji i innych organów aparatu bezpieczeństwa, a także biorąc pod uwagę powinność wynagrodzenia rodzinom ofiar wystąpień wolnościowych w latach 1956–1989 krzywd doznanych w związku ze śmiercią ich bliskich, uchwala się, co następuje:”

3) W art. 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ustawa określa zasady zadośćuczynienia członkom rodzin osób, które na skutek działań wojska, milicji i innych organów aparatu bezpieczeństwa poniosły śmierć w związku z

wystąpieniami wolnościowymi na rzecz odzyskania przez Państwo Polskie suwerenności, niepodległości oraz respektowania praw człowieka i obywatela w czerwcu 1956 r. w Poznaniu, w październiku 1956 r. w Warszawie, w grudniu 1970 r. na Wybrzeżu (w Elblągu, Gdańsku, Gdyni i Szczecinie), w czerwcu 1976 r. w Radomiu, w okresie stanu wojennego trwającego od dnia 13 grudnia 1981 r. do dnia 22 lipca 1983 r., w okresie od 22 lipca 1983 do 4 czerwca 1989 r., w trakcie tłumienia manifestacji lub strajków w latach 1983–1989 oraz w trakcie indywidualnych wystąpień wolnościowych w latach 1956–1989.”

Art. 28.

W ustawie z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1138, z późn. zm.[7)]) wprowadza się następującą zmianę:

1) Art. 7 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepis ust. 1 nie dotyczy osób, których uprawnienia do bezpłatnych albo ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego reguluje:

1) ustawa z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2010 r. Nr 101, poz. 648, z późn. zm.[8)]);

2) ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2012 r. poz. 400).

3) ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa (Dz. U. Nr 205, poz. 1203).

4) ustawa z dnia ……...2013 r. o statusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej i Korpusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej wobec dyktatury komunistycznej PRL w latach 1956–1989 oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U……. Nr……).”

Art. 29.

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.[9)]) w art. 21 w ust. 1 po pkt 25b dodaje się pkt 25c–25d w brzmieniu:

„25c) pomoc pieniężna przyznana na podstawie przepisów ustawy z dnia …. o statusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej i Korpusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej wobec dyktatury komunistycznej PRL w latach 1956–1989 oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. …);”.

25d) renta weterana przyznana na podstawie przepisów ustawy z dnia …. o statusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej i Korpusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej wobec dyktatury komunistycznej PRL w latach 1956–1989 oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. …);”.

[7)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1421 i 1650.

[8)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 745, z 2011 r. Nr 112, poz. 654 oraz z 2012 r. poz. 118.

[9)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 21, 888, 1027, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717 oraz z 2014 r. poz. 223 i 312.

Art. 30.

W ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966 i 984) w art. 3 w ust. 3 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Do dochodu nie wlicza się świadczeń pomocy materialnej dla uczniów, dodatków dla sierot zupełnych, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka, dodatku z tytułu rodzenia dziecka, pomocy w zakresie dożywiania, zasiłków pielęgnacyjnych, zasiłków okresowych z pomocy społecznej, jednorazowych świadczeń pieniężnych i świadczeń w naturze z pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, zapomogi pieniężnej, o której mowa w przepisach o zapomodze pieniężnej dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenie przedemerytalne albo zasiłek przedemerytalny w 2007 r. oraz pomocy pieniężnej i renty weterana, o których mowa w przepisach ustawy z dnia … o statusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej i Korpusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej wobec dyktatury komunistycznej PRL w latach 1956–1989 oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. …).”.

Art. 31.

W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2013 r. poz. 1456, 1623 i 1650) w art. 3 w pkt 1 w lit c w tiret dwudziestym ósmym średnik zastępuje się przecinkiem oraz dodaje się tiret dwudzieste dziewiąte i trzydzieste w brzmieniu:

„– renta weterana określona w ustawie z dnia … o statusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej i Korpusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej wobec dyktatury komunistycznej PRL w latach 1956–1989 oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. …),

– pomoc pieniężna określona w ustawie z dnia … o statusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej i Korpusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej wobec dyktatury komunistycznej PRL w latach 1956–1989 oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. …);”.

Art. 32.

W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 oraz 509) w art. 8 w ust. 4 po pkt 5 dodaje się pkt 5a i 5b w brzmieniu:

„5a) renty weterana, o której mowa w ustawie z dnia … o statusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej i Korpusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej wobec dyktatury komunistycznej PRL w latach 1956–1989 oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. …),

5b) pomocy pieniężnej, o której mowa w ustawie z dnia … o statusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej i Korpusie Weterana Opozycji Antykomunistycznej wobec dyktatury komunistycznej PRL w latach 1956–1989 oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. …)”.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 33.

1. W razie zbiegu u jednej osoby prawa do pomocy pieniężnej na podstawie art. 16 niniejszej ustawy z prawem do pomocy pieniężnej, o której mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 21 stycznia 1991 r. o kombatantach i oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych o okresu powojennego (Dz. U. z 2012 r. poz. 400), osoba ta ma prawo do pomocy pieniężnej, o której mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o kombatantach i oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych o okresu powojennego, według własnego wyboru.
2. W razie zbiegu u jednej osoby prawa do ulgi taryfowej na przejazd środkami komunikacji z prawem do ulgi taryfowej na przejazd środkami komunikacji, o której mowa w art. 20 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 stycznia 1991 r. o kombatantach i oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych o okresu powojennego (Dz. U. z 2012 r. poz. 400), osoba ta ma prawo do ulgi taryfowej na przejazd środkami komunikacji na podstawie jednej z ustaw.

Art. 34.

1. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi w drodze rozporządzenia w terminie miesiąca od daty wejścia w życie ustawy tryb postępowania przy rozpoznawaniu, wypłacaniu oraz finansowaniu świadczeń, o których mowa w niniejszej ustawie, mając na uwadze również zapewnienie sprawnej obsługi tych świadczeń.
2. Uprawnienia i świadczenia przewidziane w ustawie są przyznawane na wniosek osoby uprawnionej.
3. Przewidziane w ustawie uprawnienia i świadczenia przysługują uprawnionemu od dnia złożenia wniosku o przyznanie statusu Weterana Opozycji Antykomunistycznej.
4. Z dniem ogłoszenia ustawy organizacja zrzeszająca osoby represjonowane oraz inne środowiska opozycji antykomunistycznej w PRL, spełniająca kryteria art. 8 ust. 3, otrzymuje status organizacji represjonowanych uprawniający do umieszczenia w wykazie Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Art. 35.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2015 r.”.

– posłowie: S. Szwed, J. Świat

Warszawa, dnia 4 lutego 2015 r.

Przewodniczący Komisji
i Sprawozdawca

(-) Sławomir Piechota

Projekt

USTAWA
z dnia 2015 r.

o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych[1)]

Uznając szczególne zasługi dla Polski tych jej obywateli, którzy w latach 1956–1989 z narażeniem własnego życia, wolności, majątku lub praw pracowniczych angażowali się w działalność antykomunistyczną zmierzającą do odzyskania suwerenności i niepodległości Ojczyzny lub byli z tych powodów represjonowani, uchwala się, co następuje:

Art. 1.

Ustawa reguluje:

1) zasady nabywania statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych;
2) zasady wydawania legitymacji i nadawania odznaki honorowej działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych;
3) zasady przyznawania świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej działaczom opozycji antykomunistycznej lub osobom represjonowanym z powodów politycznych;
4) inne niż wymienione w pkt 2 i 3 uprawnienia działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych;
5) zadania, organizację i zasady działania wojewódzkich rad konsultacyjnych do spraw działaczy opozycji i osób represjonowanych.

Art. 2.

1. Działaczem opozycji antykomunistycznej jest osoba, która w okresie od dnia 1 stycznia 1956 r. do dnia 4 czerwca 1989 r., łącznie przez co najmniej 12 miesięcy prowadziła, w ramach struktur zorganizowanych lub we współpracy z nimi, zagrożoną odpowiedzialnością karną, działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce.
2. Do okresu 12 miesięcy, o którym mowa w ust. 1, nie wlicza się okresów działalności w ramach niezależnego ruchu związkowego lub niezależnego ruchu stu-

---

[1)] Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

denckiego, prowadzonej w okresie od dnia 31 sierpnia 1980 r. do dnia 12 grudnia 1981 r.

Art. 3.

Osobą represjonowaną z powodów politycznych jest osoba, która w okresie od dnia 1 stycznia 1956 r. do dnia 4 czerwca 1989 r.:

1) przebywała w:
   a) więzieniu lub innym miejscu odosobnienia na terytorium Polski na mocy wyroku wydanego w latach 1956–1989 albo bez wyroku jednorazowo przez okres dłuższy niż 48 godzin lub wielokrotnie przez łączny okres dłuższy niż 30 dni, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce,
   b) ośrodku odosobnienia na podstawie art. 42 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym (Dz. U. Nr 29, poz. 154, z 1982 r. Nr 3, poz. 18, z 1989 r. Nr 34, poz. 178 oraz z 2011 r. Nr 64, poz. 342) za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce;
2) przez okres powyżej 30 dni pełniła zasadniczą służbę wojskową lub czynną służbę wojskową w ramach ćwiczeń wojskowych, do której odbycia została powołana z przyczyn politycznych za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce;
3) brała udział w wystąpieniu wolnościowym na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce i w związku z tym:
   a) na skutek działania wojska, milicji lub organów bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 424, z późn. zm.[2)]), zwanych dalej „organami bezpieczeństwa państwa”, poniosła śmierć, doznała uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia na okres dłuższy niż 7 dni,
   b) była inwigilowana przez organy bezpieczeństwa państwa i podjęto wobec niej bezprawne działanie polegające na popełnieniu na jej szkodę przestępstwa lub wykroczenia,
   c) była pozbawiona możliwości wykonywania swojego zawodu,
   d) została z nią rozwiązana umowa o pracę,
   e) została relegowana z uczelni wyższej lub innej szkoły,
   f) była objęta zakazem publikacji przez Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk, wojewódzki lub miejski urząd kontroli prasy, publikacji i widowisk albo Główny Urząd Kontroli Publikacji i Wido-

---

[2)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 64, poz. 432, Nr 83, poz. 561, Nr 85, poz. 571 i Nr 140, poz. 983, z 2009 r. Nr 178, poz. 1375, z 2010 r. Nr 79, poz. 522, Nr 94, poz. 602, Nr 182, poz. 1228 i Nr 201, poz. 1335 oraz z 2012 r. poz. 908 i 1529.

wisk lub okręgowy urząd kontroli publikacji i widowisk przez okres dłuższy niż jeden rok;

4) była poszukiwana listem gończym, oskarżona lub skazana za popełnienie przestępstwa lub wielokrotnie skazywana za popełnienie wykroczenia, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce.

Art. 4.

Status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych przysługuje osobie:

1) która nie była pracownikiem, funkcjonariuszem lub żołnierzem organów bezpieczeństwa państwa, chyba że przedłoży dowody, że przed dniem 4 czerwca 1989 r., bez wiedzy przełożonych, czynnie wspierała osoby lub organizacje działające na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce albo
2) co do której w archiwum Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nie zachowały się dokumenty wytworzone przez nią lub przy jej udziale, w ramach czynności wykonywanych przez nią w charakterze tajnego informatora lub pomocnika przy operacyjnym zdobywaniu informacji przez organy bezpieczeństwa państwa.

Art. 5.

1. Status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych potwierdza, w drodze decyzji administracyjnej, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych po stwierdzeniu przez Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, iż osoba ubiegająca się o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych spełnia warunki, o których mowa w art. 4.
2. Status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych potwierdza się na wniosek działacza opozycji antykomunistycznej, osoby represjonowanej z powodów politycznych, wdowy lub wdowca po działaczu opozycji antykomunistycznej lub osobie represjonowanej z powodów politycznych lub innego członka rodziny zmarłego działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.
3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się:
   1) dowody potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w art. 2 lub art. 3, oraz
   2) decyzję administracyjną Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w sprawie spełniania warunków, o których mowa w art. 4, albo dokument potwierdzający nadanie Krzyża Wolności i Solidarności.
4. Okresy represji z powodów politycznych, o których mowa w art. 3 pkt 1, 2 i 3 lit. c i f, zalicza się do okresów działalności na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce, o których mowa w art. 2 ust. 1.

5. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może zwrócić się do Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o przekazanie informacji o treści zgromadzonych przez Instytut dokumentów dotyczących warunków, o których mowa w art. 2 i art. 3, oraz o przekazanie uwierzytelnionych kopii tych dokumentów.
6. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może zwrócić się do właściwej wojewódzkiej rady konsultacyjnej do spraw działaczy opozycji i osób represjonowanych o zaopiniowanie wniosku o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.
7. Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu obowiązany jest wydać decyzję, o której mowa w ust. 3 pkt 2, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku o jej wydanie.
8. W przypadku wznowienia postępowania na podstawie art. 145 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267) przepisu art. 146 § 1 tej ustawy nie stosuje się.

Art. 6.

1. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, na wniosek działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, wydaje legitymację oraz nadaje odznakę honorową działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych. Odznakę honorową działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych nadaje się także na wniosek członka rodziny zmarłego działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.
2. Do wniosku o wydanie legitymacji działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych dołącza się aktualną fotografię działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, odzwierciedlającą w sposób niebudzący wątpliwości jej wizerunek twarzy.
3. Do wydawania legitymacji, odznaki honorowej oraz odznaki pamiątkowej stosuje się odpowiednio przepisy działu VII ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.
4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzór legitymacji oraz wzór odznaki honorowej i odznaki pamiątkowej, mając na względzie konieczność zróżnicowania legitymacji i wzorów odznak, ze względu na spełnienie warunków, o których mowa w art. 2 lub art. 3.

Art. 7.

Prawo do świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej przysługuje działaczowi opozycji antykomunistycznej lub osobie represjonowanej z powodów politycznych o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, zwanym dalej „osobą uprawnioną”.

Art. 8.

Świadczenie pieniężne i pomoc pieniężną przyznaje, w drodze decyzji administracyjnej, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, na wniosek osoby uprawnionej.

Art. 9.

1. Świadczenie pieniężne przyznaje się w wysokości 400 zł miesięcznie, jeżeli:
   1) dochód samotnie gospodarującej osoby uprawnionej nie przekracza kwoty odpowiadającej 120% najniższej emerytury, ogłaszanej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 94 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440, 1717 i 1734), zwanej dalej „najniższą emeryturą" albo
   2) dochód na osobę w rodzinie osoby uprawnionej nie przekracza kwoty odpowiadającej 100% najniższej emerytury.
2. Kwota świadczenia pieniężnego, o której mowa w ust. 1, ulega podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji emerytur i rent – od miesiąca, w którym jest przeprowadzona waloryzacja.
3. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski", co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, należną od tego terminu kwotę świadczenia pieniężnego.
4. Świadczenie pieniężne przyznaje się na okres 12 miesięcy, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek.
5. W przypadku osób, które ukończyły 67 lat świadczenie pieniężne może być przyznane na okres do 60 miesięcy, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach bezterminowo.
6. Osoba uprawniona, której przyznano świadczenie pieniężne, może złożyć kolejny wniosek o przyznanie świadczenia nie wcześniej niż na 3 miesiące przed końcem okresu, na jaki przyznano dotychczas pobierane świadczenie.
7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, świadczenie pieniężne przyznaje się począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął okres na jaki przyznano dotychczas pobierane świadczenie.

Art. 10.

1. Pomoc pieniężna może być przyznana osobom uprawnionym znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej lub w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych.
2. Pomoc pieniężna może być również przyznana na częściowe pokrycie kosztów zakupu wózka inwalidzkiego, sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych, dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju inwalidztwa oraz opłacanie pomocy pielęgnacyjnej.
3. Pomoc pieniężna może być przyznana, jeżeli:
   1) dochód samotnie gospodarującej osoby uprawnionej nie przekracza kwoty odpowiadającej 220% najniższej emerytury;

2) dochód na osobę w rodzinie osoby uprawnionej nie przekracza kwoty odpowiadającej 150% najniższej emerytury.

4. Pomoc pieniężna może być przyznana na zakup sprzętu rehabilitacyjnego ułatwiającego życie osobie całkowicie niezdolnej do pracy i do samodzielnej egzystencji – w przypadku gdy dochód samotnie gospodarującej osoby uprawnionej lub dochód na osobę w rodzinie osoby uprawnionej nie przekracza kwoty odpowiadającej 300% najniższej emerytury.
5. Pomoc pieniężna jest przyznawana w formie pomocy jednorazowej:
   1) w przypadku trudnej sytuacji materialnej, a także zaistnienia zdarzeń losowych – do wysokości 150% najniższej emerytury,
   2) na częściowe pokrycie kosztów:
      a) zakupu wózka inwalidzkiego, sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych ułatwiających pracę i życie,
      b) dostosowania pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju inwalidztwa

   – do wysokości 300% najniższej emerytury.
6. Pomoc pieniężną przyznaje się nie częściej niż raz na 12 miesięcy.
7. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może przyznać pomoc pieniężną na innych warunkach niż określone w ust. 3–6.

Art. 11.

1. Do świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej przepisy art. 6 pkt 3, 10 i 14, art. 8 ust. 3–13, art. 10 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12, art. 13, art. 98, art. 104, art. 105, art. 106 ust. 3, 3a i 5, art. 107 ust. 5b–5d oraz art. 109 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, 509 i 1650) stosuje się odpowiednio.
2. Jako kwotę dochodu, o którym mowa w art. 8 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przyjmuje się kwotę ustaloną zgodnie z art. 9 ust. 6 tej ustawy.
3. Do dochodu nie wlicza się także pozostałych świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 36 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, kwoty zasiłku pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 16 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114), kwoty dodatku pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 75 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz świadczenia pieniężnego lub pomocy pieniężnej.

Art. 12.

Działaczowi opozycji antykomunistycznej lub osobie represjonowanej z powodów politycznych o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych przysługuje prawo pierwszeństwa do środowiskowej opieki socjalnej, w tym w uzyskaniu miejsca w domu pomocy społecznej.

Art. 13.

Samorząd terytorialny może udzielać pomocy działaczom opozycji antykomunistycznej i osobom represjonowanym z powodów politycznych, w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych.

Art. 14.

Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu udziela pomocy w sporządzeniu wniosku o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.

Art. 15.

1. Tworzy się wojewódzkie rady konsultacyjne do spraw działaczy opozycji i osób represjonowanych, działające przy zarządach województw, które zapewniają ich obsługę techniczno-administracyjną.
2. Obsługa techniczno-administracyjna rady należy do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez województwo.
3. Członków rady, w liczbie od 5 do 9, powołuje zarząd województwa w porozumieniu z Szefem Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych spośród, mających miejsce zamieszkania na terenie danego województwa, osób odznaczonych Krzyżem Wolności i Solidarności lub innym odznaczeniem lub orderem za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania praw człowieka.
4. Zadaniem rady jest:
   1) opiniowanie przekazanych przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wniosków stron o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych;
   2) świadczenie pomocy w przygotowywaniu wniosków o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, a także wniosków o pomoc pieniężną i świadczenie pieniężne – na żądanie osób zainteresowanych;
   3) podejmowanie inicjatyw zmierzających do integracji środowisk działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych;
   4) analiza sytuacji życiowej działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych oraz przedkładanie Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych dezyderatów w sprawie podjęcia działań zmierzających do zapewnienia im pomocy i opieki oraz należnego szacunku i pamięci.
5. Właściwa w sprawie opiniowania wniosków jest rada działająca w województwie, w którym osoba składająca wniosek prowadziła działalność, o której mowa w art. 2 lub art. 3, lub w którym miało miejsce wystąpienie wolnościowe, o którym mowa w art. 3 pkt 3.
6. Członkom rady przysługuje zwrot kosztów przejazdów na posiedzenia rady – na zasadach określonych w przepisach regulujących kwestię należności z tytułu po-

dróży służbowej przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej jednostce sfery budżetowej, wydanych na podstawie art. 77^5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 i 1662).

7. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, organizację i tryb pracy rady, uwzględniając efektywność działania rady, w tym biorąc pod uwagę, aby częstotliwość posiedzeń rady uzależniona była od liczby przekazanych wniosków oraz konieczności ich terminowego zaopiniowania.

Art. 16.

Wypłata świadczenia pieniężnego, pomocy pieniężnej oraz zwrot kosztów przejazdów dla członków wojewódzkich rad konsultacyjnych do spraw działaczy opozycji i osób represjonowanych następują z części budżetu państwa, której dysponentem jest Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Art. 17.

W ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1206) w art. 15 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji należną od tego terminu kwotę dodatku kombatanckiego.”.

Art. 18.

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.[3)]) w art. 21 w ust. 1 po pkt 25b dodaje się pkt 25c w brzmieniu:

„25c) świadczenie pieniężne lub pomoc pieniężna przyznane na podstawie przepisów ustawy z dnia …. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. poz. …);”.

Art. 19.

W ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966 i 984) w art. 3 w ust. 3 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Do dochodu nie wlicza się świadczeń pomocy materialnej dla uczniów, dodatków dla sierot zupełnych, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka, dodatku z tytułu urodzenia dziecka, pomocy w zakresie dożywiania, zasiłków pielęgnacyjnych, zasiłków okresowych z pomocy społecznej, jednorazowych świadczeń pieniężnych i świadczeń w naturze z pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, zapomogi pieniężnej, o której mowa w przepisach o zapomodze pieniężnej dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenie przedemerytalne albo zasiłek przedemery-

---

[3)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 440, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540 oraz z 2013 r. poz. 21, 888, 1027, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717.

talny w 2007 r., oraz świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej, o których mowa w przepisach ustawy z dnia … o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. poz. …).”.

Art. 20.

W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456, z późn. zm.[4)]) w art. 3 w pkt 1 w lit c w tiret dwudziestym ósmym średnik zastępuje się przecinkiem oraz dodaje się tiret dwudzieste dziewiąte w brzmieniu:

„– świadczenie pieniężne i pomoc pieniężną określone w ustawie z dnia … o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. poz. …);”.

Art. 21.

W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.[5)]) w art. 8 w ust. 4 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej, o których mowa w ustawie z dnia … o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. poz. …);”.

Art. 22.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2015 r., z wyjątkiem art. 6, który wchodzi w życie z dniem 31 sierpnia 2015 r.

[4)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1623 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 559, 567, 1198, 1443 i 1644.

[5)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 509 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 567, 598, 1004, 1146 i 1188.